

Munduko laborariak lurra osten dieten lapurren galdezka

Malasiako palma-olio ekoizle erraldoiak Afrika ekialdean lurra erosten. Wall Streeteko banku-buruak Brasilgo etxaldeetan sartuta. Saudi Arabiako printzeak Filipinetan alor zabalak berenganatzen. Suitzarrak, Txinako oligarkak... Kalkulatu da Asia, Afrika eta Amerikan 10 milioi hektarea lur berenganatu dutela kanpoko kapitalistek.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

ESPAINIA, FRANTZIA, ALEMANIA, Britainia Handia eta Italia... denen zabalera batu eta horixe da hamar urte laburretan munduko aberatsek berenganatu duten lur azalera. Bertan bizi zirenei kenduta, noski.

Hektarea kopuruak izugarriak dira. Konparazioa egin duena Fred Pearce kazetaria da, *The Land Grabbers* ("Lurren harrapatzaileak" esan-goenue edo "Lur lapurrak") liburuaren egilea. Lerroburu nagusiaren aspian, txikiagoek diote: "Munduaren jabe egiteko borroka berria. Nola ari diren pilatzen lurra Wall Street, aberats txinatarrak, petrolioaren jekeak eta agro-industriak, gosez eta jendez gainezka dagoen munduan".

Iazko maiatzean elkarrizketatu zuen *The Guardian* egunkariak Pearce. "Eskola zaharreko kazetaria naiz" aitortu zuen. Maite duela getakizunak bertatik kontatzea. Lur ebasketaz behin eta berriro aditzen zuenez, dozena bat herrialdetara joan zen lapurreta hurbiletik ikustera, nola berenganatzen dituzten milioidunek Brasilgo sabana, Indonesiako oihanak edo Malin Niger ibaiak sortutako padurak.

Ugazaba berrien zama edozertan nabaritzen omen da haietan, Pearcek kontatu duenez. "Zu bazoaz Tanzaniako paraje batetik eta saketako telefonoak esango dizu 'ongi

etorria Arabiar Emirerrien Batasunera'. Estatu honetako jeneral batek erosi ditu Tanzaniako parke nazional baten 400.000 hektareetan ehizan aritzeko eskubide guztiak. Bertakoek esaten dute gauzez argi handiak piztuta ibiltzen direla, bazterrak sutu eta ihesi doazen leopardoak AK47ekin akabatzen. Bitartean Tanzaniako Gobernuaren eliteko paramilitarrek Masai jendea handik urrun daukatela".

Amerikan baina batez ere Afrikan, edonon aurkituko duzu jendea batetik bestera mugimenduan, beren betiko lurretatik kanporatu dituztelako. Ez da begirunerik inoren eskubide ez historiko eta ez kulturazkorentzako. Lurren arpilatzaileek eremu handiak nahi dituzte, 50.000 hektarea edo handiagokoak, eta ezin da horrelakorik eskuratu baldin eta ez bada antzinatik bertan ehizan edo abeltzaintzan aritzeko usadioa dutenak fueratuta.

Munduko oligarken kirol berria bilakatu da ingelesez *Land Grabbing* eta frantsesez *Accaparement des terres* deitua. XXI. mendean gatazka, matxinada eta gerra ugariaren ama izango denaz zerbait ikasi nahi baduzu, *GRAIN* gunera jo behar duzu tarteka.

GRAIN webgunea baino gehiago da, irabazi asmorik gabeko nazioarteko erakunde txiki bat da,

The Land Grabbers liburuaren egile Fred Pearcek esana da: "Munduko txiroei kalte handiagoa egiten die lur lapurretak klimaren aldaketak baino". Planeta osoko oligarkek eta inbertsio funtsek lurro berenganatzen dituzte lekuko politikariak erosi eta bertako nekazaritza garatzeko promesak salduz. Errealitatean, eremu zabalok laborantza industrial oso mekanizatuz landuta oso langile gutxiarekin ekoizten dituzte metropoli-tan behar dituzten janariak (arroza, garia, oliotarako palma...), bioerregaiak (artoarekin egin etanola) edo abereentzako bazka, soja eta beste. Fred Pearcek berak atera eta *Sage Magazine* Interneten lagatako argazkian, Keniako Yala eskualdeko paduretako zenbait herritar Dominion Farm konpainiaren etxalde erraldoiaren ondoan: txarrantxazko hesiak galarazten die sartzea jai zirenetik beraiek eta aurretik beren guraso eta aitona-amonak bizi ziren eremuetara.

munduko laborariet bezala mugimendu sozialei lagundu nahi diena lekuko komunitateek kontrolatutako eta bioaniztasunean oinarritutako elikadura sistemak atxiki edo garatzen.

Bi euskaldun bederen badira GRAINen: Paul Nicholson da presidentea eta Aitor Urkiolak dauka administrazio eta finantzen ardurak. Berriketan GRAINek plazaratu du -ingeles, gaztelania eta frantsesez- agiri txit baliosa munduko lurjabe berriak zeintzuk diren ezagutzeko: "Nortzuk daude lur lapurretaren atzean?". Izen, abizen, diru, botere eta tragediaz beterik dago.

Lurrarekin janariaren kontrola

Afrikara edo Hego Amerikara alor zabalak erosi edo alokatzea hurbiltzen den dirudunaren irrika laburbildu du Susan Paynek: "Haurra goxoki denda batean bezala. Izugarriko oportunitateak daukazu eta arriskuak jendeak uste duena baino askoz txikiagoak dira". Payne buru daukan Emergent Asset Management inbertsio konpainia kanadar-rrak Afrikan lur kopuru handiak bereganatu ditu.

GRAINek lursailen espekulatzailen eredutzat hautatu dituen 15etatik batzuk munduaren Ipar eta Mendebaldekoak dira, baina badira Hego eta Ekialdean suspertzen ari

Meles Zenawiren izena ere jarri du GRAINEk bere *liburu berdean*. Leku-ko politikarien elkarlana funtsezkoa baita atzerriko oligarkek lurra berenganatu dezaten. Zenawik Etiopiako hegoaldean lau milioi hektarea jarri zituen alokagai; 2011rako 800.000 emanak zeuden. XXI. mendeko kolonizatzaileak heldu aurretik armada etiopiarrek indarrez atera zituen bertako milaka biztanle, eta azpiegitura berriak urratzeko oztopo egiten zuten oiha-nak suntsitu.

Eduardo Elsztain oligarka argentinarrak honela laburbildu du diruak lurrotan zer bilatzen duen: “Aktibo errealak [lurrak] babeslekua dira inbertsiogileentzako. Urrea eta laborantzarako lurrak dira gaur eskaini daitezkeen aktibo onenak, eta gu ahalik eta ondoen ari gara horretan”.

Oligarkia zaharberrituaren abanikoa osatzeko, herrialde txiroen balizko laguntzaile instituzionalak ezin falta: Munduko Bankua. Afrikan eta Amerikan baserriarrak beren etxaldeetatik kanporatu eta hiri handietako txabolategietara bidaliz astakeriak egin direla entzun dute Munduko Bankuan, baina garapenari ordaindu behar zaio bere prezioa. Hala zuritu du Munduko Bankuaren lana lurrarekiko negozioren ataleko buru John Lambek: “Kalifornian [XIX. mendean] urrearen beroaldiarekin bezala gertatzen da orain. Lehenbizi iristen diren inbertsiogileak ez dira munduko itxurazkoenak”. Alegia, lapurreta handia hasi beste-rik ez dela egin. ■

diren herrialdeetakoak ere, Indiakoak, Txinakoak... Hego Afrikakoak da Theo de Jagger, bere sozioekin inbertsioak egin dituen Kongon: “Munduko lur eta uren %45 gutxi probesten dira. Guk ez baditugu baliatzen oportunitateak, beste norbaitek egingen du”.

Txinako telekomunikazio konpainia handiena den ZTEren presidente Hou Weigui muturra sartzen hasi berria da Kongon eta Sudanen, baina aurretik Laosen 100.000 hektarea, beste milaka batzuk Indonesian.

Afrikan besteren artean bi indiarren izenak egin dira famatu: *Siva* Sivasankaran eta Sai Ramakrishna Karuturi. Honen deitura hartu du Karuturi Global Ltd. konpainiak.

Ikusi eskuratu dituen eremuen neurriok: 311.700 hektarea Etio pian, Tanzanian negoziatzen ari da 370.000, granja erraldoi gehiago Kongon, Sudanen, Mozambiken eta Ghanan.

Karuturiren operazioen berri asko entzun da Afrikan, batez ere Gambela eskualdeko gatazkagatik. Human Rights Watch erakundeak 2012an salatu du Etiopiako Gobernuak indarrez lekualdatu dituela hango 70.000 biztanle, belaunaldiz belaunaldi bertan bizi zirenak, txabolategi berrietan haiek pilatzeko. Anuak etniako jendei alorretan zeuzkan landare eta zuhaitzak erauzi dizkiete jabe berriek.

Etiopian 2002ko abuztuan hil zen arte lehen ministro izandako

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira